

Den første "bygartneren" i Norge - Christian Gartner

Christian Gartner ble sannsynligvis født i Flensburg i Tyskland på midten av 1600-tallet. Hans opprinnelige familienavn var Hansen, men som vanlig på hans tid, tok han navnet etter den profesjon han utøvde.

Sin første gartnerpraksis hadde Gartner i Amalienborg slottshage i København. Senere besøkte han de fleste fyrstehager i Mellomeuropa, blant annet var han i Holland. Han arbeidet i Tuillerieshagen i Paris da han kom i kontakt med Peder Tønder som var Commissarius og amtmann over Nordlandene. Han hadde en hage på Kalvskinnet. Tønder fikk i 1670 overtalt Gartner til å bli med til Trondheim.

I Trondheim drev Gartner frøhandel og planla hager. Han var også aktiv under oppbyggingen av byens gater med vegetasjon etter bybrannen i 1681. Stillingen som "planermester for byens gader" hadde han fra 1685 til 1713. Da Kong Fredrik IV kom til Trondheim i 1704, hadde Christian Gartner ledet planeringsarbeidet med hovedgatene frem til kongebesøket.

Christian Gartner døde i desember 1716.

Den første norske hageboka – Horticultura

Christian Gartners hagebok Horticultura ble trykt i København i 1694. Boka ble raskt utsolgt og Jens Christ. Winding i Trondheim trykte boka på nytt i 1746. Senere har den kommet ut i flere opplag.

Horticultura har hatt stor betydning for hagekulturen i Norge. Bergensbispens Erik Pontoppidan skriver i 1752 at når gartneriet er blitt bedre kjent i hans århundre, så skyldes det til dels "... en liden nyttig Tractat, kaldet den Norske Horticultura, udgiven af Christian Gartner i Trondhiem".

I 1994 ble det gitt ut ei [bok om boka "Horticultura"](#). Den er forfattet av Gudmund Balvoll og Gunnar Weisæth, og utgitt på Landbruksforlaget.